

**ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΕΣ ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ & ΕΣΠΕΡΙΝΩΝ
ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΩΝ ΛΥΚΕΙΩΝ
ΤΕΤΑΡΤΗ 28 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 2022
ΑΡΧΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΩΡΙΑΣ**

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

ΘΕΜΑ Α

- A.1 α. Λάθος β. Λάθος γ. Σωστό δ. Λάθος ε. Σωστό
A.2 1. γ 2. δ

ΘΕΜΑ Β

B.1 α) Από τη σελίδα 177 σχολικού βιβλίου

- (i) η παροχή ορισμένου θεσμικού πλαισίου
- (ii) η εξασφάλιση οικονομικής σταθερότητας και ανάπτυξης
- (iii) η αναδιανομή του εισοδήματος
- (iv) η παροχή δημόσιων αγαθών.

β) Από τη σελίδα 179 σχολικού βιβλίου

Οι δημόσιες δαπάνες και οι διάφορες μορφές φορολογίας έχουν τρεις βασικές επιδράσεις στη λειτουργία της οικονομίας:

α) Μεταβάλλουν την κατανομή των παραγωγικών συντελεστών στις διάφορες παραγωγικές δραστηριότητες. Δηλαδή περισσότεροι παραγωγικοί συντελεστές αφιερώνονται στην παραγωγή των προϊόντων, τα οποία το κράτος επιθυμεί για διάφορους λόγους να ενισχύσει, και λιγότεροι στην παραγωγή των προϊόντων, των οποίων την κατανάλωση θέλει να μειώσει. Για παράδειγμα, οι δημόσιες δαπάνες για βελτίωση της αγροτικής παραγωγής αυξάνουν την παραγωγή γεωργικών προϊόντων, ενώ αντίθετα, η επιβολή μεγάλης φορολογίας σε πολυτελή προϊόντα μειώνει τη ζήτησή τους και στη συνέχεια την παραγωγή.

β) Μεταβάλλουν το επίπεδο του εισοδήματος. Η αύξηση των δαπανών και η μείωση της φορολογίας αυξάνουν την παραγωγή και το εισόδημα, ενώ η μείωση των δαπανών και η αύξηση της φορολογίας έχουν τα αντίθετα αποτελέσματα.

γ) Μεταβάλλουν το μέγεθος των επενδύσεων και, συνεπώς, το μέγεθος του κεφαλαίου της οικονομίας, με συνέπεια τη μεταβολή του ρυθμού ανάπτυξης της οικονομίας. Για παράδειγμα, δημόσιες δαπάνες που γίνονται σε έργα παραγωγικά αυξάνουν την υποδομή και την παραγωγικότητα της οικονομίας και ταυτόχρονα αυξάνουν το ρυθμό ανάπτυξής της. Ο άλλος περιορισμός προέρχεται από τις ίδιες τις εμπορικές τράπεζες, που επιδιώκουν να εξασφαλίσουν την επιστροφή των χρηματικών κεφαλαίων που δανείζουν μαζί με τους τόκους. Για το λόγο αυτό, όταν μια τράπεζα χορηγεί κάποιο δάνειο, φροντίζει να ερευνά την οικονομική κατάσταση του δανειοδοτούμενου και τη δυνατότητα της αποδοτικής χρησιμοποίησης του δανείου, δηλαδή επιδιώκει την εξασφάλιση των κεφαλαίων της.

ΘΕΜΑ Γ

Γ.1 Από τις σελίδες 136 – 137 σχολικού βιβλίου

Το πραγματικό Α.Ε.Π. ή Α.Ε.Π. σε σταθερές τιμές μετράει τη χρηματική αξία της συνολικής παραγωγής σε τιμές του έτους βάσης και μετρά τις πραγματικές μεταβολές του προϊόντος από έτος σε έτος. Το ονομαστικό Α.Ε.Π. ή Α.Ε.Π. σε τρέχουσες τιμές μετράει τη χρηματική αξία της συνολικής παραγωγής σε τιμές τρέχοντος έτους.

Το πραγματικό Α.Ε.Π. αυξάνεται μόνον, όταν η ποσότητα παραγόμενων αγαθών και υπηρεσιών έχει αυξηθεί, σε αντίθεση με το ονομαστικό Α.Ε.Π., που αυξάνεται είτε επειδή έχει αυξηθεί η παραγωγή είτε επειδή έχουν αυξηθεί οι τιμές ή έχουν αυξηθεί και τα δύο.

Το πραγματικό Α.Ε.Π. επειδή διαφέρει από έτος σε έτος μόνον αν κυμαίνονται οι παραγόμενες ποσότητες, είναι καλύτερο μέτρο σύγκρισης της ευημερίας μιας οικονομίας απ' ό,τι το ονομαστικό Α.Ε.Π.

Γ.2 Από τη σελίδα 137 σχολικού βιβλίου

Ο Δείκτης τιμών ή αποπληθωριστής τιμών του Α.Ε.Π. μετρά την τιμή του παραγόμενου προϊόντος σε σχέση με την τιμή του στο έτος βάσης.

Χρησιμοποιώντας τον ακόλουθο τύπο, θα λύσουμε ως προς τον Δείκτη τιμών:

$$\text{Πραγματικό Α.Ε.Π.} = \frac{\text{Ονομαστικό Α.Ε.Π.}}{\text{Δείκτης τιμών}} \cdot 100$$

$$2019: \text{Δείκτης τιμών} = \frac{500}{250} \cdot 100 = 200$$

$$2020: \text{Δείκτης τιμών} = \frac{1.000}{500} \cdot 100 = 200$$

Γ.3 Χρησιμοποιώντας τον ακόλουθο τύπο, θα λύσουμε ως προς τον ΔT_{2021} :

$$\text{Ρυθμός πληθωρισμού} = \frac{\Delta T_{2021} - \Delta T_{2020}}{\Delta T_{2020}} \cdot 100 \Leftrightarrow 10 = \frac{\Delta T_{2021} - 200}{200} \cdot 100 \Leftrightarrow \Delta T_{2021} = 220$$

ΘΕΜΑ Δ

Δ.1 Με τη χρήση των δεδομένων του διαγράμματος προκύπτει ο ακόλουθος πίνακας:

	Αγαθό X	Αγαθό Ψ
A	400	0
B	250	600
Γ	100	900
Δ	0	1.000

$$B \rightarrow A: \quad KE_X = \frac{\Delta \Psi}{\Delta X} = \frac{600 - 0}{400 - 250} = 4$$

$$B \rightarrow \Gamma : \quad KE_{\Psi} = \frac{\Delta X}{\Delta \Psi} = \frac{250-100}{900-600} = 0,5$$

Δ.2 Πρέπει να υπολογίσουμε τη μέγιστη ποσότητα του X όταν παράγονται 400 μονάδες Ψ:

$$4 = \frac{400-0}{400-X} \Leftrightarrow X = 300$$

	X	Ψ	KE _X
A	400	0	
	?	400	4
B	250	600	

Άρα, όταν παράγονται 400 μονάδες Ψ, η μέγιστη παραγόμενη ποσότητα του X είναι 300 μονάδες.

Δ.3 ► M (X=380 , Ψ=80)

Πρέπει να υπολογίσουμε τη μέγιστη ποσότητα του Ψ όταν παράγονται 380 μονάδες X:

$$4 = \frac{600-\Psi}{380-250} \Leftrightarrow \Psi = 80$$

	X	Ψ	KE _X
A	400	0	
	380	?	4
B	250	600	

Με δεδομένη την παραγόμενη ποσότητα του X στις 380 μονάδες, η μέγιστη παραγόμενη ποσότητα του Ψ είναι 80 μονάδες. Άρα ο συνδυασμός M είναι μέγιστος γιατί παράγει ακριβώς την ίδια ποσότητα Ψ.

► N (X=30 , Ψ=975)

Πρέπει να υπολογίσουμε τη μέγιστη ποσότητα του Ψ όταν παράγονται 30 μονάδες X:

$$\Delta \rightarrow \Gamma : \quad KE_X = \frac{\Delta \Psi}{\Delta X} = \frac{1.000-900}{100-0} \equiv 1$$

$$1 = \frac{\Psi-900}{100-30} \Leftrightarrow \Psi = 970$$

	X	Ψ	KE _X
Γ	100	900	
	30	?	1
Δ	0	1.000	

Με δεδομένη την παραγόμενη ποσότητα του X στις 30 μονάδες, η μέγιστη παραγόμενη ποσότητα του Ψ είναι 970 μονάδες. Άρα ο συνδυασμός N είναι ανέφικτος γιατί πρέπει να παράγει περισσότερες μονάδες Ψ (975 > 970).

Δ.4 Πρέπει να υπολογίσουμε τη μέγιστη ποσότητα του Ψ όταν παράγονται (400 - 50 =) 350 μονάδες X:

$$4 = \frac{600-\Psi}{350-250} \Leftrightarrow \Psi = 200$$

	X	Ψ	KE _Ψ
A	400	0	
	350	?	4
B	250	600	

Με δεδομένη την παραγόμενη ποσότητα του X στις 350 μονάδες, η μέγιστη παραγόμενη ποσότητα του Ψ είναι 200 μονάδες. Άρα, για να αυξηθεί η παραγωγή του X από 350 σε 400 μονάδες, πρέπει η

παραγωγή του Ψ να μειωθεί από 200 σε 0 μονάδες, δηλαδή πρέπει να θυσιάστούν $200 - 0 = 200$ μονάδες προϊόντος Ψ.

Δ.5 Από τη σελίδες 21 – 22 σχολικού βιβλίου

Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι οι συντελεστές παραγωγής δεν είναι εξίσου κατάλληλοι για την παραγωγή όλων των αγαθών.

Καθώς αυξάνεται η παραγωγή του αγαθού X, αποσπώνται από την παραγωγή του αγαθού Ψ συντελεστές που είναι όλο και λιγότερο κατάλληλοι για την παραγωγή του X. Απαιτούνται, δηλαδή, ολοένα και περισσότερες μονάδες από το Ψ για την παραγωγή κάθε επιπλέον μονάδας του αγαθού X, πράγμα που σημαίνει αυξανόμενο κόστος ευκαιρίας.

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ: ΓΙΩΡΓΟΣ ΚΑΜΑΡΙΝΟΣ οικονομολόγος – εκπαιδευτικός – www.economics.edu.gr